

РЕЦЕНЗІЯ
НА МОНОГРАФІЮ ЗАПАРИ СВІТЛАНИ ІВАНІВНИ «ЗАХИСТ ПРАВА НА ПРАЦЮ:
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ»¹

Сучасний державно-суспільний розвиток України характеризується трансформацією правозахисних механізмів, що потребує подальших комплексних організаційно-правових заходів, спрямованих на розвиток засад, проголошених Конституцією України. З огляду на необхідність пошуку оптимальної моделі захисту соціально-трудова прав в Україні, враховуючи останні світові досягнення наукової думки та судової практики, процес пошуку оптимальної моделі захисту права на працю не припиняється і до цього часу. На фоні глобальної економічної кризи світове співтовариство продовжує вироблення нових правових конструкцій, які б пом'якшили кризу судової влади та підвищили здатність судових органів виконувати свою важливу місію – здійснювати правосуддя, що є надзвичайно актуальним у контексті захисту права на працю. Представлена монографія викликає інтерес ще й тим, що пропонує комплексний підхід розв'язання проблеми реалізації захисту права на працю не лише у судовому, а й у позасудовому порядку. Тому підготовлена кандидатом юридичних наук С. І. Запарою монографія «Захист права на працю: теоретичні засади становлення та розвитку» є надзвичайно актуальною та своєчасною і містить нові сучасні підходи до порядку вирішення трудових спорів в Україні. Комплексність у вирішенні даної проблеми забезпечує аналіз існуючих проблем вирішення трудових спорів в Україні та вироблення концепції щодо цілісної нової системи створення трудової юстиції на основі поєднання позасудової та судової складових.

Автор монографії С. І. Запара здійснила не лише історико-правовий аналіз становлення правової думки та історичних подій, пов'язаних із створенням та діяльністю трудової юстиції в Україні, а й підготувала ряд пропозицій щодо створення та розвитку захисту права на працю в сучасній Україні, що є актуальним та витребуваним правовою теорією та практикою.

Незважаючи на досить високу кількість положень рецензованої монографії, що містять наукову новизну, автор не відкидає результатів напрацьованих цілими поколіннями відомих національних та зарубіжних вчених, творчо розвиває їх, відкриваючи нові грані функціонування захисту права на працю в сучасних умовах. Так, наприклад, автор правильно акцентує увагу на тому, що, незважаючи на достатню кількість наукових праць, присвячених дослідженню принципів захисту права на працю, все ще не сформовано єдиного підходу щодо розуміння їх поняття, системи та сутності і робить спробу на підставі ґрунтовного аналізу запропонувати власне бачення вирішення цієї досить складної теоретичної проблеми, яка має до того ж і практичні наслідки. Взагалі ж рецензована монографія характеризується як науковою, так і практичною значимістю. Зокрема, впровадження отриманих результатів у сфері науково-дослідницької діяльності дозволить використовувати їх для подальшої розробки проблем формування понятійного апарату як теорії держави і права, так і спеціальних галузей права.

Рецензована монографія містить цікавий і корисний матеріал з різних аспектів правового регулювання судових проваджень у сфері захисту права на працю. При цьому автор не обмежується виключно критичним аналізом чинного законодавства, але й робить дуже багато пропозицій суто практичного спрямування, таких, що можуть бути використані для удосконалення судової практики під час вирішення трудових спорів. Так, автором монографії вперше обґрунтовано значну низку нових концептуальних у теоретичному і практичному плані положень, зокрема запропонована нова система вирішення трудових спорів у пропонованому проекті Закону України «Про порядок вирішення трудових спорів».

Позитивним моментом є те, що С. І. Запара є досвідченим трудовим арбітром із багаторічним досвідом вирішення колективних трудових спорів як на виробничому, так і на галузевому й національному рівнях. Заслуговує уваги й участь автора монографії у складі експертної групи в шведсько-українському проекті, пов'язаному з формуванням нової моделі вирішення трудових спорів в Україні, що створило передумови для «свіжого» сприйняття вагомого міжнародного досвіду у сфері захисту права на працю та можливості його імплементації

---

¹ Запара С. І. Захист права на працю: теоретичні засади становлення та розвитку: монографія / С. І. Запара. – Суми : видавництво Сумського національного аграрного університету, 2013. – 380 с.

у національну практику.

У цілому, зміст даного наукового дослідження дозволяє рекомендувати науково-освітньому товариству та юристам-практикам монографію Світлани Іванівни Запари «Захист права на працю: теоретичні засади становлення та розвитку» до уважного прочитання та осмислення.

* Кузьменко Володимир Борисович – доктор юридичних наук, доцент, заступник начальника факультету податкової міліції Національного університету ДПС України.